TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astorlassa, Oregon, joka päivä, paitsi maanantaina.

TOIMITUSKUNTA:

W. N. REIVO, A. SALMI, L. MOILANEN, J. MALO, K. E. HEIKKINEN.

TOVERI

(The Comrade)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Monday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40c per inch. Special discount allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, OREGON.

AUGUST NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post-Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

SUBSCRIPTION RATES:

IN THE UNITED STATES AND CANADA:

For 1 year $3.75; For 6 Months, $2.00; For 3 Months, $1.25; For 1 Month 50c.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuoleman-ilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, hajutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naima-ilmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset seuraavan hintaluettelon mukaan palstatuumalta: 1 v. 20c, ½ v. 20c, 3 kk. 25c, 1 kk. 30c.

Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA JA CANADASSA:

1 vuosikerta $3.75; 6 kuukautta $2.00; 3 kuukautta $1.25; 1 kuukausi 50c.

SUOMEEN JA MUUALLE ULKOMAILLE:

1 vuosikerta $5.50; 6 kuukautta $3.00.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa.

Telefooni: konttori 365, toim. 832.

1

Sotavaaran partaalla

Presidentin uhkaus oikeuttaa amerikalaiset kauppalaivat asestautumaan, ajaa maan sotavaaran partaalle, ja niiden toiveet, jotka luulivat muutamien yksityisten estävän maan sodasta, tulevat silloin särkymään. Kun kongressi kutsutaan ylimääräiseen istuntoon ensi kuun alussa, kuten on ilmotettu, niin kaiken todennäköisyyden mukaan tulee se saamaan tehtäväksensä vieläkin sekavampien pulmien selvittelyn kuin nykyiset ovat. Jos kauppalaivat siihen mennessä asestetaan, niin täytyypä todellakin ihmeitä tapahtua, ellei siksi jo saada asioita siihen kuntoon, että ollaan vain sodanjulistusta vailla.

Vain se seikka, että kongressin viimeisellä istuntokaudella oli määrätty aika, jonka sivu se ei voinut istuntojaan jatkaa, viivytti sotakiihkoilijain aikeita hiukan, mutta todellisuudessa mitään esteitä ei niille voitu asettaa.

Presidentin ilmoitetaan nyt antavan luvan kauppalaivojen asestamiseen heti ja sitte pyytävän sadan miljoonan dollarin määrärahaa, jolla peitettäisiin "muista toimenpiteistä" johtuvat kulut. Ja epäilemättä tulee kongressi silloin myöntämään kaiken mitä presidentti vaatii, kaiken mitä tämän maan suurkapitalistit vaativat. Pakollisen asevelvollisuuslain täydenystä voimme silloin myöskin odottaa ja sittepä se alkaakin asema olla sellainen kuin suurkapitalistit ovat halunneet; silloin voidaan syöstä maa sotaan milloin hyvänsä.

Se on kamalaa ajatella, mutta mitään voimaa ei ole, joka voisi asettua väliin. On säälittävää nähdä työväestön vapaaehtoisesti alistuvan teurastettavaksi, mutta jos sota julistetaan, niin sen tulemme näkemään. Muutamat yksityiset saattavat kieltäytyä, uhrata itsensä muualla kuin sodassa, mutta yksilöitten uhrautuminen ei mitään merkitse, itsensä ammuttamisella tai vankeuteen menemisellä eivät muutamat voi korvata sitä mitä työväestö on luokkana rikkonut, ja siksi olemme kin melkein toivottomassa asemassa mikäli sodan estäminen on kysymyksessä. Muuhun toimintaamme nähden sitävastoin ole toivottomuuden, joskin kyllä ajattelun syytä.

Yleinen sotilaspakko ja työtaistelut Sveitsissä

Viime aikoina on Yhdysvaltain porvaripiireissä usein ihailtu Sveitsissä voimassa olevaa kansallista sotilasjärjestelmää ja erikoisella hartaudella on sen tapaista koetettu saada käytäntöön otettavaksi myöskin täällä. "Kansallinen asestautuminen" kuulostaa tosiaankin jossain määrin kansanvaltaiselta ja siksi sellainen ajatus saattaa helposti johtaa asioita tuntemattoman ja vähemmän luokkatietoisen työläisenkin tuollaista järjestelmää ihailemaan, luullen itse aseen kouraansa saadessaan olevansa sen herra. Tuollainen ajatus on kuitenkin mitä suurin erehdys ja siksi asian selvittämiseksi lainattakoon seuraavassa kappale Sveitsin työtaisteluitten historiasta, niin selvääkin selvemmin saamme käsityksen siitä, mikä meidän kapitalistejamme tuossa järjestelmässä niin voimakkaasti ja vastustamattomasti hurmaa:

"Sveitsi on ensimäinen maa, jossa sotaväkeä alettiin työtaisteluissa lakkolaisia vastaan käyttää ja tähän mennessä Sveitsin kansallinen miliisi on kutsuttu kaikkiaan yli kaksikymmentä kertaa työnantajien etujen nimessä työläisiä kurittamaan. Ensimäinen tällainen tapaus sattui v. 1860 Vaudin kanttoonissa, missä Lausannen kaupungissa lakko juuri oli puhjennut. Samana aamuna oli sotaväki marssinut Moudoniin harjotuksiin, mutta kun lakko puhkesi, niin sotaväki sähkösanomalla kutsuttiin takaisin ja kun lähestyttiin Lausannen kaupunkia, niin sotilaat täyttivät kiväärinsä kovilla panoksilla ja kiinnittivät pistimet kärkiin palauttaakseen takaisin järjestystä, jota ei vielä oltu edes rikottukaan.

"Heinäk. 17 p., v. 1875, meni Goschunenissa 2,000 kaivostyöläistä lakkoon vaatien oikeutta saada ostaa elintarpeensa sieltä mistä halusi, eikä yksinomaan yhtiön puodista, sekä sen lisäksi palkankorotusta, parempia työehtoja ja parempaa ilmanvaihtoa työpaikalla kaivoksessa. Tällöin kaivoksen johtaja Favre tarjosi Urin kanttoonin hallitukselle 20,000 frangia maksuksi siitä, että saisi sotaväkeä käytettäväkseen. Kolmekymmentä sotilasta tuotiinkin työpaikalle lakkoon menemistä ehkäisemään. Nämä asettuivat tunnelin suulle ja kun lakkolaiset pysyivät horjumatta päätöksessään, niin varottamatta (tutkintokomitean raportin mukaan) ammuttiin työläisten joukkoon ja tapettiin siihen paikkaan kolme ja kahtatoista haavotettiin. Haavottuneista sitten vähän jälkeenpäin yksi vielä kuoli, joka kaiken lisäksi oli kuuden lapsen isä. Tapauksen jälkeen julistettiin Goschenen piiritystilaan, jonka alkaessa 13 työläistä kuljetettiin Altorrin vankilaan ja 80 erotettiin työstä. Tapauksen jälkeen Lausannen sanomalehdet ylistivät "Urin sotilaitten urhoutta", kun taasen Sveitsin isänmaallinen sanomalehdistö yleensä kiitti hallitusta siitä, että se "vähillä miehillä, pienillä rettelöillä ja halvalla hinnalla hyvin 'reirusti' oli koko jutun päättänyt". On vaikea sanoa tarkotettiinko noilla "vähillä kustannuksilla" noita neljää tapettua miestä, vaiko kulutettua 20,000 frangia?

"V. 1901 asestettiin kaksi kompaniaa jalkaväkeä kun Simplonin tunnelityöllä alkoi lakko. 'Sotilaat, koko maa luottaa nyt teihin', sanoi komentava upseeri miehilleen, 'nyt on kysymyksessä pahempi kuin mikään sota, sillä teidän on kivääreitänne käytettävä lakkolaisia vastaan ja puolustaakseenne niitä, jotka haluavat tehdä työtä'.

"V. 1902 kutsuttiin 3,500 jalkamiestä ja alppiopasta hajottamaan rauhallista lakkolaisten kulkuetta Genevessä ja seuraavana päivänä, 9 p. lokak., oli kaupungissa 5,000 miehinen armeija lähikanttooneista tuotu työnantajien käytettäväksi. Illalla ja sitä seuraavina päivinä ratsumiehet sitten hyökkäilivät pistimet sojossa lakkolaisten kimppuun.

"V. 1904 me taasen tapaamme kansalaisten armeijan, eli kansallisen miliisin La Chaux-de-Fonds'issa murskaamassa kivenhakkaajien lakkoa. Sotaväki kutsuttiin paikalle siksi, että kerottiin kaupungissa ostetun joitakin revolvereita. Myöhemmin kyllä saatiin selville, että nuo revolverit olivat porvarit ostaneet, mutta aikanaan pelkän huhun yerukkeella saatiin aihe kutsua sotaväki paikalle, vaikka kaikki oli aivan rauhallista. Lakon aikana ei kahden henkilön sallittu kohdata toisiaan ilman kolmannen aseellisen henkilön väliintulua ja lakkolaisia vangittiin ilman muuta aivan mielivaltaisesti. Samaan aikaan lakkautettiin 'Tribune de Geneve'-niminen sanomalehti siksi, että se sotaväestä oli uskaltanut lausua: 'niillä on jonkunverran häkkiin suljettua eläintä ulkoasussaan'. Tämän saman lakon aikana lausui muuan upseeri raitiotievaunussa ojentaessaan ladatun pistoolinsa penkillä istuvia italialaisia lakkolaisia vastaan: 'Näitä me annamme teille makaroonien asemasta teitä tyynnyttääksemme'. Sitten käytettiin sotaväkeä kun lakkolaisilta kiellettiin oikeus omalla talollaan laulaa ja lopuksi, elok. 4 p., sotaväkeä käytettiin karkottamaan lakkolaisia, koska niillä ei ollut 'mitään näkyvää keinoa itsensä ylläpitämiseen', kuten Neuchatel kanttoonin kansleri, Ed. Droz, lausui 'saattaessaan kanttoonissa järjestyksen ja rauhallisuuden voimaan'.

V. 1906 sotilaat rikoksellisesti kohtelivat lakkolaisia Zuerichin metallityöläisten lakon aikana. Heinäk. 19 p. kutsuttiin näet liikkeelle kokonainen jalkaväkirykmentti ja yksi ratsuväkikomppania, eli toisin sanoen 2,533 sotilasta, 85 upseeria ja 133 hevosta lakkolaisia kurittamaan. Arkailematta nämä kävivät rauhallisten ihmisten kimppuun, vangitsivat useita, nyrkittivät toisia ja toisia taasen pieksivät sapeleittensa lappeilla, sekä lopulta kuljettivat uhrejaan moottorivaunuilla sotilasbarakkeihin, missä pahoinpitely alkoi uudelleen. Erikoisesti mainitaan, mitenkä upseerit riisututtivat kaksi italialaista työläistä alastomiksi, sidotuttivat nämä suulleen pöytään kiini ja heitä sitten pitkän aikaa ratsupiiskoillaan suomivat. — On tietenkin tarpeetonta huomauttaa, että kaikki tämä tapahtui kiitetyn helveetsialaisen kansanvaltaisen vapauden nimessä!

"V. 1907 kutsuttiin maaliskuun loppupuolella Vaudin kanttoonissa 1, 4, 7, 8, 9 ja 103 jalkaväkipataljoona, pataljoona karpiinimiehiä, pataljoona rekryyttejä, 2 ja 4 ratsuväiosasto ja kutsunta nostoväkeä lakkolaisia vastaan Orbessa, Veveyssä, Montreaux'issa ja Lausannessa. Orbessa sotilaitten oli valalla sitouduttava 'ampumaan lakkolaisia jos tarve vaatii' ja kun kolmisenkymmentä sotilasta kieltäytyi valaa vannomasta, niin heidät vangittiin. Veveyssä sotilaat komennettiin täyttämään kivääreittensä makasiinit viidellä panoksella siltä varalta, että jos mielenosottajat nostaisivat pienemmänkään hälinän, niin ne voitaisiin aikaa hukkaamatta ampua maahan. On kuitenkin lohduttavaa, että tässä työläisten kaupungissa, mistä 35,000 miestä kutsuttiin aseisiin lakkolaisia vastaan, 564 kieltäytyi kutsua noudattamasta. Lausannessa tapahtui kiivaita ratsuväkihyökkäyksiä väkijoukkoihin kaikkine rikoksellisine julmuuksineen ja niitä johtamassa oli muuan viilatehtaan omistaja, joka samalla oli ratsuväessä everstinä. Muualla, kuten esim. Veveyssä, Montreax Palace-nimisessä suunnattoman suuressa hotellissa, tarjoilivat kauniit porvarinaikkoset sotilaille, "urhoollisille järjestyksen puolustajille", viiniä ja suklaata, samalla tavalla kuin ne Genevessä olivat v. 1902 tapahtuneen lakon aikana sotilaille väkijuomaa ja sikaareja tarjoilleet.—On näet viisasta ja varovaista olla hyvissä väleissä vahtikoirain kanssa! Tämän lisäksi antoivat Kohlerissa, Perretissä ja Nestlessä eräät everstit sotilasunivormuun puettuja sotilaita tehtailijoitten käytettäväksi, jotta nämä saattoivat suorastaan näillä teettää tärkeimpiä töitään "—pakollista ja virallista lakkorikkurina oloa!"

Voimakas ase työväenliikettä vastaan

Viimeksi tulleitten uutisten mukaan on Washingtonin vaktion lainlaatijakunta hyväksynyt n. s. anti-syndikalistisen lakiesityksen, joka määrää aina kymmeneen vuoteen saakka vankilarangaistusta ja viiteentuhanteen dollariin sakkoa omaisuuden hävittämistä tarkoittavien oppien levittämisestä.

Tällainen julkeus on ennenkuulumatonta. Vaikkakin selitetään sen soveltuvan vain sellaisiin tapauksiin, joissa suositellaan omaisuuden hävittämistä, niin voidaan se helposti sovelluttaa sosialistiseenkin agitatsioniin. Voidaanhan esim. selittää että yhteiskunnallista vallankumousta suosiva oppi on sellaisenaan vaarallinen omaisuudelle, sillä saattaahan hyvinkin käydä siten, että vallankumouksen pyörteissä häviää ihukan omaisuuttakin. Tosin tällainen selitys vaatii varsin mielivaltaista selitystapaa, mutta amerikalaiselta tuomioistuimelta kyllä saattaa sellaistakin odottaa.

Jos laki sovitettaisi ainoastaan siihen, mikä koskee suoranaista omaisuudenhävittämispropagandaa, niin silloin sitä ei voitaisi koskaan sovittaa työväenliikettä vastaan, sillä työväenliikkeen etujen mukaan ei sellaista propagandaa voida koskaan harjoittaa. Ne, jotka sitä harjoittavat, toimivat työnantajien kätyreinä. Mutta kun samat työnantajat, jotka ovat lain laadituttaneet, lähettelevät kätyreitänsä levittämään omaisuudenhävittämisoppejaan työväestön keskuuteen ja kun eräät "uniotkin" sellaista propagandaa suosivat, niin voidaan niiden suosiollisella avustuksella saada laista varsin turmiollinen ase työväenliikettä vastaan.

Siitä on vielä sekin haitta, että Gompersin kaltaiset työnantajien ystävät suuntaavat toimintansa yhä enemmän ja enemmän työnantajia tyydyttäväksi, ollakseen muka laille kuuliaisia. Lakkotaistelut, joissa työnantajat aina hävityttävät omaisuutta, voidaan mielivaltaisella selityksellä asettaa tämän lain alaiseksi myöskin. Eihän kukaan voi taata, etteivätkö työnantajat voi onnistua omaisuutensa hävittämisessä lakon aikana ja silloinhan tuomioistuimella on oivallinen tilaisuus julistaa lakkolaisia syylliseksi lain rikkomiseen, tuomita johtajat vankilaan ja pakkoluovuttaa unioiden kassat sakkorahojen maksuksi. Kassat voidaan jo vaikka etukäteen pidättää sen varalta että lakkorettelöissä sattuu omaisuuden hävittämistä, josta syy onnistutaan asettamaan union jäsenten niskoille.

Ne, jotka uskovat i. w. w:läisyyden olevan sellaisen pelottavan laitoksen, joka pakottaa työn antajat menettelemän tavalla tavalla, ovat omien harhakäsitteittensä uhreja. I. W. W.-liitto on omaisuudenhävittämisteorioillaan antanut työnantajille mahdollisuuden tällaisen aseen hankkimiseksi työväenliikettä vastaan. Tai jos haluamme selittää, että I. W. W.-liitossa majailevat työn antajien kätyrit, jotka järjestelevät "puhevapaustaisteluja", voidakseen saada aikaan mellakoita, ovat vastuunalaisia tällaisten lakien laadinnasta, niin lopputulos on vallan sama; I. W. W.-liiton suosimat menettelytavat, vaikkakaan sellaista ei pantaisi toimeen suorastaan liiton nimissä ja sen peruslakien perusteella, antavat työnantajien kätyreille juuri sen tilaisuuden, jota he ovat vailla.

Työnantajille ei mikään ole mieleisempää kuin heidän itse järjestämänsä provokatsioni työväenliikkeen riveissä, ja kun on olemassa järjestö, joka muka työväenliikkeen menettelytapoina suosi omaisuudenhävittämistäkin, niin muodostuu tilanne juuri siksi, miksi työnantajat sen haluavat muodostaa. Seurauksena sellaisesta mielettömyydestä saamme me oikeusjutun oikeusjutun jälkeen, kuluttaa niihin varoja ja niiden yhteydessä tehdään agitatsionia sen saman työnantajaliittojen harjoittaman provokatsionin harjoittamiseksi, joka jutunkin on aiheuttanut.

Mutta työnantajat eivät järjestykään tarpeettomasti; niillä ovat tarkoin harkitut suunnitelmansa ja paras niistä on sisäinen provokatsioni työväenjärjestöissä ja niiden seurauksia vastaan käydyt oikeustaistelut, joissa työläiset saavat maksaa satojatuhansia dollareita vuodessa. Niissä kasvatetaan sympatiaa provokaattoreitakin kohtaan, vielä usein käy niinkin, että todellinen uhsi jää vähemmälle siinäkin.

Tässäkään jutussa ei voida ottaa huomioon mitään siveellisyysperusteita, sitä muka että me vastustamme omaisuudenhävittämisteoriaa siksi että se on siveellisesti väärin. Emme ollenkaan, mutta me vastustamme sitä siksi, että se on työväenliikkeelle taktillinen virhe, menettelytapavirhe, jota tuskin millään voidaan korjata. Näitä kysymyksiä, kuten kaikkia työväenliikkeen menettelytapoja koskevia kysymyksiä voidaan käsitellä ainoastaan työväenliikkeen hyödyn kannalta, ja menettelytapaa, joka takaa riistäjille voimakkaimman aseen työväenliikettä vastaan, kuten edellä osotimme, ei suinkaan voida puolustaa työväenliikkeen etujen kannalta.

Tarkasta Toverin ilmoituksia.

SIELTÄ *ja* TÄÄLTÄ

Saapui "vapaaseen" maahan

Venäläisen kirjailijan, kreivi Leo Tolstoin poika, Ilja Tolstoi, saapui joku aika sitten Amerikaan luennoimaan isänsä opeista. Hänellä tietysti oli jonkunlainen ennakkokäsitys Amerikasta ja se luonnollisesti oli niiden oppien mukainen mitä amerikalaiset tavoistaan ja laitoksistaan ovat Europaan levittäneet. Hän luulotteli tulleensa vapaaseen maahan, maahan jossa saapi puhua ajatuksensa julki pelkäämättä puheoikeutensa menettämistä.

Pitkälti ei kreivillisen agitaattorin kuitenkaan tarvinnut noita harhakuviaan kulettaa kun amerikalaiset itse hänet niistä vapauttivat kieltämällä häneltä puheoikeuden Columbian yliopiston salissa. Kun Tolstoille ilmoitettiin kielto lausui hän:

"Venäjä tulee hämmästymään suuresti saadessaan kuulla sen.

"Minä uskoin tämän maan olevan vapauden ja puhevapauden maan. Minä pidin saman puheen Moskovan polyteknillisessä museossa, suurimmassa auditoriumissa mitä Moskovassa on, lokakuun 21 päivänä. Poliisisensuuri hyväksyi sen, mutta teidän mahtava yliopistonne ei sitä salli. Minä olen pahoillani Columbian puolesta."

Kreivi näyttää jääneen siihen käsitykseen, ettei hän olekaan vielä saapunut vapaaseen maahan, koska hän ei ole lainkaan päässyt vapaampiin oloihin kuin mitä hänellä oli Venäjälläkään; eipä edes kaikki nekään oikeudet ole täällä hänen käytettävinään kuin hänellä oli kotimaassaan.

Tällaisten kreivillisten agitaattorien oikeudet ovat kuitenkin kaikesta huolimatta loistavat verrattuna niihin oikeuksiin joita työläisten agitaattoreilla on käytettävänään niin Venäjällä kuin täälläkin. Eivät taida Moskovankaan koulujen ovet olla avoimet Venäjän sosialidemokraatisen puolueen puhujille. Ja vähemmän huomatuissakin suojissa puhumisen tulee tapahtua juuri siten kuin poliisisensuuri sen määrää, pienikin tottelemattomuus poliisia kohtaan tässä asiassa johtaa vankilaan tai johonkin muuhun rangaistukseen. Samoin on sosialististen ja unionististen puhujain laita tässäkin maassa. Täälläkin ovat varmat rajat missä ja miten saapi puhua; on seutuja, joihin pääsy jokaiselta sosialistiselta ja unionistiselta puhujalta on kielletty, melkeinpä kuoleman uhalla.

Kreivilliset puhujat kyllä jaksavat kantaa sen kahleen, jonka virkakunta heidän jalkoihinsa asettaa, se ei heitä näännytä, mutta toisin on työväen puhujien laita. Niille lyödään armotta kapula suuhun heti kun asema käy kriitilliseksi, kuten lakko y.m. tapaukisssa, puhumattakaan sellaisesta kuin sotatilanteesta, jolloin heillä ei ole pienintäkään puheoikeutta.

Kreivillisillä ja muilla yläluokan puhujilla on juurensa hallitsevissa, heillä on mahtavia tuttavuuksia, joiden vaikutuksesta heille avaantuvat luentosalien ovet ja he saavat äänensä kuuluville. Työväenluokan puhujilla on myöskin juurensa omassa luokassaan ja kun se luokka herää käsittämään voimansa voi se taata sananvapauden ei ainoastaan omille puhujilleen—kuten nykyään tekevät vallassaolijat—mutta myöskin niille "toisin" ajatteleville joita silloinkin mahdollisesti on olemassa.

□ □ □

Nekin muuttuvat

Maailman seitsemän ihmettä vanhalla ajalla olivat: Egyptin pyramiidit, Farossaaren majakka, Babylonin riippuvat puutarhat, Efeson temppeli, Jupiterin patsas, Artemisian hautakammio ja Rhodossaaren jättiläispatsas. — Keskiajan ihmeet olivat Rooman Kolosseum, Aleksandrian katakombit, Kiinan muuri, druiidien temppeli Englannissa, Pisan kallistunut torni, Nankinin posliinitorni ja Sofian kirkko. — Uuden ajan ihmeet ovat langaton sähkötys, puhelin, lentokone, radium, antiseptiset aineet, spektrali-analyysi ja x-säteet.

□ □ □

"Ajatteles — kaksikymmentä markkaa kuukaudessa!"

Toinen rouvista oli pieni, herttainen ja nuori. Nahoilla reunustetun päällystakin alta välkähti aina silloin tällöin silkkihame ja pitkät kengänvarret loistivat peilikirkkaina. Toinen rouva oli vanhempi ja suurempi, mutta myöskin hienosti puettu ja miellyttävä. Keskustelustaan päättäen eivät he olleetkaan vaan tavallisia muotinukkeja, vaan tuntuivat olevan selvillä kalliista ajasta ja sen vaatimuksista.

"Vieläkö sinä tulet toimeen kahdella palvelijalla?" kysyi rouvista vanhempi.

"Ei, minä otin viime viikolla jo kolmannen. On sentään niin paljon työtä ja palvelijat ovat nykyään niin laiskoja — —".

"Ja niin vaatellaita, minä saan nykyään maksaa kaikille viisitoista markkaa kuukaudessa."

"Niin, mutta ajatteles — minun kun täytyy tälle uudelle maksaa kaksikymmentä markkaa kuukaudessa!"

"Kaksikymmentä markkaa kuukaudessa!?"

"Niin — ajatteles ja ennen sai kahdeksalla markalla."

"Herra jumala sentään! Kyllä niillä nykyään on hyvät ajat!"

"On niillä, eivätkä ne yhtään ajattele, eivätkä välitä, miten heille jaksetaan maksaa niin paljon."

"Eivät välitä, vaikka kaikki nykyään on niin kallista. Ruokakin tulee maksamaan kolme kertaa niin paljon kuin ennen.

Ja pukeutuminen sitten, sukatkin maksavat kolmattakymmentä markkaa".

"Kengät lähes sata."

"Niin ja muut samalla tavalla. Mieheni on laskenut, että minun pukeutumiseeni menee kolmesataa markkaa kuukaudessa."

"Ei se ole ollenkaan paljon."

"Ei olekaan, minä pukeudunkin yksinkertaisesti. Ei minulla ole erittäin hienoja alusvaatteita, eikä — — —." Tässä nuori herttainen rouva katsoi taakseen, huomasi minut ja punastui. Minä siirryin toiselle puolen katua, joten en enää kuullut miten he sitten jatkoivat keskusteluaan. Itsekseni tuumailin:

Ajatteles sentään niitä palvelijoita! Pyytävät kaksikymmentä markkaa kuukaudessa ja "yksinkertaiseen" naisen pukeutumiseenkin menee kolmesataa markkaa, vaikkei pidäkään hienoja alusvaatteita. —Oika.

ALUSTUKSIA

Länsipiirin piirikokoukselle

Diamondvillen S. S. Osasto ehdottaa piiripuhujan tai organiseeraajan toimen kokonaan lakkauttamista.

Perustelut:

Jos otamme huomioon sen huikean kustannuksen, joka koituu varsinaisen piiripuhujan kiertämisestä jokaisella pienemmälläkin suomalaisasutuksella sekä varsinkin vuoristovaltioitten maantieteellisen aseman, sen pienehkön suomalaisten lukumäärän ja harvan asutuksen, huomaamme että jokainen puhetilaisuus tulee maksamaan melko summan.

Saadaksemme asian mahdollisimman tarkoin valaistuksi, ottakaamme vertailun vuoksi tarkastaaksemme kiertomatka ensinnäkin Wyomingin valtiossa. Jos tänne lähetämme kiertävän puhujan, nousee sen palkka matkakustannusten kanssa alun kolmatta sataa dollaria, jos keskimäärin kolme luentoa pitää jokaisessa paikassa, missä suomalaisten lukumäärä on noin 50 ja siitä ylöspäin. Yhdistäkäämme tähän tilastoon vielä Colorado ja Utah, joissa yhteensä on korkeintaan 6 kylää, joihin puhujan ollenkaan tarvitsee poiketa, tarkotuksella saada puhetilaisuuksia. Kustannukset näissä yhteiksi mainituissa valtioissa nousevat lähelle kaksisataa (200) dollaria. Yhteensä siis näissä 3:ssa mainitussa valtiossa nousevat kustannukset tuohon huikeaan summaan $400.00. Kun sitten otamme huomioon, että vain noin yksi kolmasosa suomalaisesta väestöstä on saapuvilla puhetilaisuuksissa, tulee näitten harvain tällä tavalla opettaminen ylen kalliiksi.

Myönnettäköön, että on valtioita länsipiirissäkin, joissa järjestämistyö kiertävän organiseeraajan kautta muodostuu enemmän tarkotustaan vastaavaksi. Sellaisia ovat esim. Oregon ja Washington, joissa asuu suurempi määrä suomalaisia pienemmällä alueella. Mutta palkkaaminen koko piirin kustannuksella puhujan, joka kiertäisi vain osittain piirin, on kerrassaan epäjohdonmukainen.

On luonnollista, että piiripuhujan tai organiseeraajan toimen kokonaan lakkauttaminen saattaisi valistustyön aivan puutteelliseksi. Tämän aukon täyttämiseksi otettakoon käytäntöön toinen, tarkotustaan vastaavampi valistustyötapa. —Esim. piirikomitea kustantakoon päiväkirjamme ohella n. s. agitatsionilnumeroa vähintäin kerran kuukaudessa. Että nämä saadaan sisältörikkaaksi, voimme sillä rahalla, jolla puhuja kustannettiin, hankkia tarpeeksi hyviä avustajia. Näitä lehtiä lähettäköön piirikomitea kullekin palkkakunnalle vapaasti jaettavaksi. Me tiedämme että on työläisiä, jotka suoranaisesti pelkäävät sosialismia, eivätkä niinmuodoin milloinkaan mene sen puolueen puhujaa kuulemaan. Jos tällaisen tarkotukseensa sovellutetun lehden viemme tuolle mainitunlaiselle työläiselle, voi hän sitä katsellessaan huomata siellä sen evankeliumin, jota hänkin tarvitsee.

Yllaolevan perusteella esittää Diakansanjoukkoon ja erotuksetta ja säälittä tallaten maahan miehiä, naisia ja lapsia aivan kuin koiria.

"Kun myllytyöläiset kutsuttiin lakkoon, niin lähiseudun maalaisjoukkojen upseerit, jotka samalla olivat näitten myllyjen johtajia ja omistajia, kutsuivat joukkonsa koolle ja rikoksellisella raakuudella maalaisväestö tällöin joutui kukistamaan kaupunkilaisten palkkatyöläisten yrityksen parantaa olosuhteitaan. Sveitsin kansallisella armeijalla ei milloinkaan ole ollut muuta tekemistä kuin olla rikkaitten aseena työväenliikettä kukistettaessa. Sveitsin sotilaita eivät nämä keski- ja yläluokan upseerit kohtele yhtään paremmin ja kansanvaltaisemmin kuin mitä preussiläiset upseerit kohtelevat sotilaita. Jos lausut vastalauseen pahoinpitelyä vastaan, niin saat kolmeksi vuorokaudeksi marssia vankityrmään. V. 1902 muuan sotilas tällaisen rangaistuksen seurauksena teki itsemurhan."

Tämänkaltaista sotilasjärjestelmää ihailevat tietenkin meidän voitonhimoiset kapitalistimme, jotka hillitömästi työläisiään sortaessaan tarvitsevat kunnollista ruoskaa ja vihaisia verikoiria orjiensa kurissapitämiseksi. Työväestö kuitenkaan ei aivan suosiolla ja tietensä kaulaansa surmansilmukkaan pistä, mutta kun sitä hyvästi kiihotetaan isänmaallisuudella ja kun muka oikea vihollinenkin vielä keksitään, niin silloin vallitseva luokka saa säätää minkälaisen sortoa uhkuvan sotilasjärjestelmän tahansa ja työväestö itse on kiihkoisena valmis sen kannettavakseen hyväksymään.